

Kammarrätterna

Rättsfall

Flera hyresfastigheter – en förvärvskälla?

Besvär av Stockholms universitet angående inkomsttaxering 1970. – Universitetet ägde fem hyresfastigheter belägna i olika församlingar i Stockholm. Fastigheterna redovisades särskilt i universitetets räkenskaper under beteckningen "Hyresfastigheterna" och hyrorna inkasserades för samtliga fastigheter via universitetets huvudpostgiro.

TN och PN ansåg varje fastighet utgöra särskild förvärvskälla samt beskattade universitetet för nettointäkt av två av fastigheterna med tillhoppa 14.642 kr och medgav avdrag för underskott av en fastighet med 2.036 kr.

KR yttrade: Av utredningen får anses framgå att ifrågakvarande fastigheter står under gemensam förvaltning och drift på sådant sätt, att de ekonomiskt sett framträder som en naturlig enhet. Med hänsyn härtill skall vid beräkning av nettointäkter för ifrågakvarande fastigheter dessa tillsammans anses utgöra en förvärvskälla för universitetet. Vid sådan beräkning finner KR att universitetet vid beräkning av kommunal inkomstskatt i Stockholm icke skall taxeras för annat än garantibelopp för annan fastighet. (KR i Sthlm 22.11 1974.)

Anm.: Jfr SN 1960 s 196, RÅ 1958 fi 1247 och Beskattning av hyresfastigheter av K G A Sandström s 17–20.

Övergång till bokföringsmässig redovisning av jordbruksinkomst: för högt ingångsvärde – inkomstbeskattning?

Besvär av hemmansägaren O angående inkomsttaxering 1971. – Den omständigheten att O i samband med övergång till bokföringsmässig redovisning av sin jordbruksinkomst upptagit ingångsvärdet på inventarier i jordbruket till för högt belopp ansågs enligt KR icke böra föranleda att han skulle inkomstbeskattas för beloppet. O hade nämligen i räkenskaperna verkställt avskrivning med belopp som understigit den enligt reglerna om räkenskapsenlig avskrivning högsta tillåtna avskrivningen om 30 procent av värdeminskningens underlaget och någon överavskrivning hade ej skett. (KR i Sthlm 16.9 1974.)

Anm.: Se Rå 1962 not 1066, 1969 not 718, 1971 not 1859, RRK K73 1:30. Se vidare Hedborg, Lundell, Gärdin, Den nya företagsbeskattningen s 35, RSVs handledning i den nya jordbruksbeskattningen s 72.

Läkare beskattad för oredovisade patientarvoden med bortseende från villkor enligt anställningsavtal som föreskrev fast månadslön m m

Besvär av leg. läkaren C angående eftertaxering för 1968 och 1969. – C som

var anställd i ett särskilt bolag, Läkartjänst Aktiebolag, mot fast månadslön ansågs rätteligen eftertaxerad för belopp, varmed patientarvoden enligt till försäkringskassorna inkomna läkarvårdskvitton samt erhållna apotekersättningar överstigit de belopp han redovisat till bolaget. Därvid lämnades utan avseende invändning att han med hänsyn till anställningsavtalets villkor ej ägt förfoga över det överskjutande beloppet utan varit skyldig att inleverera detsamma till bolaget samt att han sedermera gjort sådan inbetalning. Det ansågs nämligen att C i verkligheten haft möjligheter att utan krav från bolagets sida på redovisning och inbetalning förfoga över de patientarvoden och andra ersättningar som inlutit till mottagningen. – Eftertaxeringen ansågs rätteligen grundad även i fråga om förmån av fri bil m m. (KR i Sthlm 16.5, 1974.)

Inkomst genom prostitution

Besvär av dödsboet efter fru X angående eftertaxering för 1968–1971. – Hos LSR yrkade TI att dödsboet efter fru X, som den 20 december 1971 anträffats död, skulle för åren 1968–1971 eftertaxeras till statlig och kommunal inkomstskatt samt till statlig förmögenhetsskatt för vissa angivna belopp. Till stöd för yrkandet anfördes att X för de nämnda taxeringsåren inte avlämnat några deklARATIONER och inte heller åsatts några taxeringar. Av verkställd utredning framgick att X under beskattningsåren 1967–1970 haft betydande inkomster som härrörde från X:s verksamhet såsom prostituerad. Av upprättad revisionspromemoria framgick att X fört löpande anteckningar oftast dag för dag om vilka belopp som inlutit. De sammanlagda inkomstbeloppen uppgick enligt promemorian för åren 1967–1970 till respektive 35.220 kr, 302.118 kr, 239.705 kr och 164.040 kr. – LSR biföll yrkandet.

KR, där dödsboet yrkade att eftertaxeringarna skulle undanröjas yttrade: Handlingarna i målet får anses ge vid handen att de intäkter varom är fråga härrör från X:s verksamhet såsom prostituerad. Med hänsyn bl a till verksamhetens omfattning och den regelmässighet varmed intäkterna enligt X:s egna anteckningar inlutit har verksamheten – oavsett densamma speciella art – otvivelaktigt utgjort sådan yrkesmässigt bedriven förvärvsverksamhet som enligt 27 § kommunalskattelagen är att hänföra till rörelse. Intäkterna i fråga har icke i vederbörlig ordning uppgivits till beskattning av X. LSR:s beslut att eftertaxera dödsboet för de i överklagade beslutet angivna inkomstbeloppen är därför rätteligen grundat. (KR i Sthlm 11.12.1974.)

Anf.: Se RRK K73 1:25 och R73 1:29. Se vidare Geijer Rosenquist, Sterner, Del I sjunde upplagan s. 81, 356, 357, Lundevall Skattehandbok femte upplagan s. 130–132.

Timmerman som yrkat avdrag för reparation av bormaskin utöver schablonavdrag för verktygskostnader har vägrats detta ytterligare avdrag.

Besvär av A. angående inkomsttaxering 1972. – I sin deklaration yrkade A., som var timmerman, avdrag för dels i enlighet med länsanvisningarna schablonmässigt beräknade verktygskostnader, 450 kr, dels värdeminskning 275 kr av en sågklinga med ett uppgivet anskaffningsvärde av 825 kr, dels ock kostnad för reparation av nämnda sågklinga och en bormaskin, 365 kr. – TN medgav avdragen.

TI yrkade hos LSR att avdrag för värdeminskning och kostnad för reparation ej skulle medges. – LSR i Stockholms län fann A. vara berättigad till avdrag för värdeminskning av sågklinga med i deklarationen yrkat belopp 275 kr, men biföll TI:s talan i övrigt och anförde: Enär yrkat och av TN medgivet avdrag för verktygsslitage med 450 kr får anses omfatta jämväl kostnad för reparation av sågklinga och bormaskin beslutar LSR vägra här för yrkat avdrag.

Hos KR yrkade A. att avdraget skulle medges. – KR yttrade: A. har ej visat att hans verkliga kostnader för verktygsslitage inräknat reparation eller underhåll av sågklinga och bormaskin överstiger av LSR medgivna 450 kr. KR lämnar därför besvären utan bifall. (KR i Sthlm 20.3.1974; en ledamot ville bifalla besvären.)

Underofficers avdrag för logi och för resor under tid som elev vid Försvarets läroverk.

Besvär av fanjunkaren H. angående inkomsttaxering 1971. – Under den tid som H. var elev vid Försvarets läroverk i Uppsala hade han eget hushåll i Linköping. – I sin deklaration yrkade H. avdrag för dubbelhyra med 250 kr och för utgift för resor mellan hyrt rum i Uppsala och Försvarets läroverk i samma kommun med 162 kr. TN vägrade avdrag.

Hos LSR yrkade H. avdrag för beloppen 250 kr och 162 kr. – LSR ansåg att kostnaderna för dubbelhyra och resekostnaderna i Uppsala skulle täckas av uppbyren traktamentsersättning.

Hos KR fullföljde H. sin talan. KR yttrade: Under den tid H. var elev vid Försvarets läroverk i Uppsala ägde han enligt 17 § resereglementet för försvaret rätt till fri inkvartering och fri förplägnad. Dessutom fick han traktamente med samma belopp som enligt 3 § 4 mom nämnda reglemente utgick vid tjänstgöring i trupp eller med 12 kr 75 öre per dygn. H. har uppgett att läroverket inte kunde bereda honom fri förläggning under vårterminen 1970 utan att han i stället fick hyresbidrag med 150 kr per månad. Hyresbidraget måste anses utgöra sådan ersättning som av staten anvisats till bestridande av särskilda, med vissa tjänster eller uppdrag förenade kostnader. H. äger

därför ej rätt till avdrag för det underskott om 250 kr som uppkommit därigenom att anvisat hyresbidrag inte förslagit att täcka därmed avsedda kostnader. Enligt nämnda 17 § hade traktamente utgått till H. även om han blivit inkvarterad vid militärt förband i anslutning till läroverket. Vid sådant förhållande och med hänsyn till övriga omständigheter måste traktamente i huvudsak varit avsett att täcka merkostnader för uppehälle men inte utgifter för resor till och från arbetsplats. H. äger därför rätt till avdrag för beloppet 162 kr. (KR i Sthlm 26.3.1974).

Anm.: Se 1949 års reseersättningskommittés betänkande med förslag till särskilda bestämmelser om traktamenten m m för vissa förvaltningsområden s. 9-22 och 41-44.

Kostnader i samband med kvällskurs - utgifter för tjänstens bibehållande?

Besvär av TI angående L:s inkomsttaxering 1971. - L., som var faktor vid ett tryckeri i Trosa uppgav i sin deklARATION att han genomgick en ettårig kvällskurs vid Grafiska institutet i Stockholm. Han yrkade avdrag för härav föranledda kostnader med 2.620 kr. - TN och LSR medgav avdrag.

Häröver klagade TI hos KR, som yttrade: Enligt tillgänglig redogörelse för Grafiska institutets verksamhet är kvällskurserna i grafisk teknik i första hand avsedda som fortbildningskurser för meriterade yrkesmän (faktorer, typografer, kalkylatorer m. fl. inom den grafiska produktionen). Undervisningen omfattar två terminer och försiggår 4-6 timmar i veckan. L:s kostnader under beskattningsåret fördelar sig på kursavgift 400 kr, kursmateriel 300 kr och resekostnader Trosa-Stockholm 1.920 kr. - Genomgången av kursen är ägnad att medföra högre kompetens. L. har åberopat intyg från sin arbetsgivare att genomgången av kursen måste anses nödvändig för L. för att kunna fullfölja sitt arbete vid företaget. Arbetsgivaren har dock inte lämnat något bidrag till kostnaderna utan L. har genomgått kursen helt på egen bekostnad under fritid. - På grund av vad sålunda förekommit kan måhända antagas att L. vid tillträdet av sin tjänst som faktor den 1 jan. 1969 icke haft för denna tjänst - med hänsyn jämväl till utvecklingen i branschen - tillfredsställande utbildning. L. har dock med genomgången av kursen avsett att få bibehålla sin innehavda tjänst och icke att vinna befordran till mera kvalificerad tjänst. - Med hänsyn till det anförda får kostnaderna anses vara vid taxeringen avdragsgilla och lämnar KR därför besvaren utan bifall. (KR i Sthlm 5.4.1974.)

Tandläkares kurskostnader

I. Besvär av tandläkaren B. angående inkomsttaxering 1972. - B. bedrev

tillsammans med sin hustru tandläkarrörelse. Makarna deltog under beskattningsåret i en fortbildningskurs för tandläkare i S:t Moritz under tiden den 14–den 27 mars. I sin deklaration yrkade B. vid beräkning av inkomst av rörelsen avdrag för kostnader för kursdeltagandet med 4.482 kr. I kostnaderna ingick priset på paketresa för två personer inkl. rum och halvpension, 3.130 kr, trakamenten för två personer under 16 dagar à 40 kr, 1.280 kr, och trakamenten för en person vid deltagande i 4 heldagskurser à 18 kr, 72 kr. – TN medgav men LSR vägrade avdrag.

Hos KR yrkade B. att få avdraget och TI förklarade sig icke motsätta sig bifall till yrkandet.

KR yttrade: Vad som förekommit i målet ger ej anledning till antagande att B:s deltagande i kursen i S:t Moritz haft betydelse för förvärvande och bibehållande av intäkter i hans rörelse eller att kostnaderna för resan av annan grund bör anses som driftkostnader i rörelsen. Avdrag för kostnaderna medges därför ej. (KR i Sthlm 28.11.1974; en ledamot ville medge avdrag.)

II. Besvär av tandläkaren Ö. angående inkomsttaxering 1972. – Ö., som var anställd hos Stockholms läns landsting och verksam i Norrtälje, hade under 1971 deltagit i två av Svenska Tandläkarsällskapet anordnade kurser i Stockholm, nämligen en kurs den 22–24 april i ”röntgen-odontologisk röntgendiagnostik” och en kurs den 18 september i ”avancerad hypnosteknik”. I deklarationen yrkade Ö. avdrag från uppgiven inkomst av tjänst för kursavgifter och resekostnader för deltagande i kurserna med tillhopa 460 kr.

TN vägrade avdrag enär fråga var om ej avdragsgill utbildningskostnad.

Hos LSR åberopade Ö. föreskrifterna i allmänna tandläkarinstruktionen (SFS 1963: 666) och framhöll bl. a. att tandläkarna på grund av dessa föreskrifter var tvungna att följa med i utvecklingen för att icke äventyra sin legitimation eller åsamka sig straffpåföljder. Kursdeltagandet avsåg alltså ej studier utan vidmakthållande av den standard som erhållits genom tandläkarexamen. LSR fastställde TN:s beslut.

Hos KR vidhöll Ö. sitt avdragsyrkande och upplyste bl. a. att han för den första kursen beviljats tjänstledighet med bibehållen lön under två dagar, d. v. s. torsdag och fredag. För de två lördagar som i övrigt tagits i anspråk för kurserna hade sådan tjänstledighet ej erfordrats.

TI hemställde om avslag på besvären och anförde bl. a. att det enligt inhämtad uppgift från Ö:s arbetsgivare var vederbörande personalvårdsnämnd som fattade beslut om arbetstagare skulle gå på kurs. Sådant beslut hade ej förelegat i detta fall.

KR biföll Ö:s talan och yttrade: Ö. har uppgivit att tjänstledighet med bibehållen lön beviljats honom i den omfattning som erfordrats för genomgående av ifrågavarande kurser. Detta har icke bestritts av TI. Med hänsyn till vad sålunda förekommit och omständigheterna i övrigt måste Ö. anses

berättigad till avdrag för kurskostnaderna med yrkat belopp, 460 kr. (KR i Sthlm 24.1.1975.)

Anm.: Se RÅ 1957 mot 186, 187, 192, 2167, 1967 ref. 52 I och III, 1973 not 3 och 4 samt A 3.

Avdrag medgavs för resor med egen bil till och från arbetet med särskild hänsyn till att barn måste lämnas på barndaghem.

Besvär av R. angående inkomsttaxering 1972. – I deklARATIONEN yrkade R., som var anställd vid Förenade Fabriksverken i Vingåker, avdrag för bl. a. kostnad för resor med egen bil till FFV 2,5 mil per dag under tre månader med 495 kr. Hon angav att ingen möjlighet till buss fanns på grund av daghemmets öppettider. – TN vägrade avdrag för bilresorna till FFV då kostnaden ansågs avse personlig levnadsomkostnad.

Hos LSR anförde R.: Bussen avgick till FFV kl 6.20. Daghemmet i Vingåker öppnar inte förrän kl 6.30, därefter måste jag följa min pojke in och hjälpa honom ta på sig innerkläder, så jag hade ingen möjlighet att hinna med bussen. Vingåkers kommun ansåg sig inte ha råd att öppna tidigare för endast ett barn. Taxibilen, som är avsedd för de kontorsanställda, avgick kl 7.20. Jag började mitt arbete kl 6.48. Så för att klara min försörjning är jag tvingad att åka med egen bil 2,5 mil varje dag. Jag yrkar därför på samma avdrag som i deklARATIONEN. – TI yttrade: Ifrågavarande 500 kr extra resekostnad är förorsakad av barnpassning och kompenseras genom förvärvsavdraget. Jag hemställer om besvärens ogillande.

LSR yttrade: Den omständighet att R. av privata skäl inte kan utnyttja av arbetsgivaren upprättade fria bussförbindelser för anställda till och från arbetsplatsen berättigar inte till avdrag för resekostnader med egen bil till och från arbetsplatsen. På grund härav lämnar LSR besvären utan bifall.

Hos KR fullföljde R. sin talan. – KR yttrade: R. är jämlikt punkt 4 av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen berättigad till avdrag för skälig kostnad för resor till och från arbetsplatsen. Med hänsyn till vad i målet förekommit får R. anses berättigad till avdrag för sådan kostnad med yrkade 495 kr. (KR i Sthlm 2.9.1974; en ledamot ville ej göra ändring i LSR:s beslut.)

Anm.: Jämför RÅ 1971 ref. 48 (Skattenytt 1972 s. 371).

Hemmavarande barn?

Besvär av C. angående inkomsttaxering 1971. – C. hade före beskattningsåret sammanbott i Huddinge med en kvinna med vilken han hade en son. Sedan C. flyttat från kvinnan kvarbodde en annan minderårig son till C.

i ett tidigare äktenskap hos nämnda kvinna i Huddinge på grund av att han gick i skola där. Denne sistnämnde son ansågs i KL:s mening hemmavarande hos C. med hänsyn till att denne försörjt sonen, tagit personlig vård om sonen och skött hans angelägenheter m. m. (KR i Sthlm 3.4.1974.)

Anm.: Se RA 1970 not 587, 1970 not 1957 och 1970 not 1962 samt Skatteenytt 1970 s. 289 (Hellsten).

Rätt till förlustutjämning även mellan dem som icke är gifta men som sammanlevt och har barn.

Besvär av N. angående inkomsttaxering 1970. – N. som var ogift, samtaxerades med K, med vilken han sammanlevde och hade barn. – I deklarationen yrkade N. förlustavdrag med 5.028 kr, avseende av K. ej utnyttjat underskott vid 1969 års taxering.

TN vägrade avdraget, enär det författningsenligt endast var äkta makar som kunde utnyttjat varandras förluster. Nämnden åberopade följande utdrag ur ”taxeringsdirektörens anvisningar till taxeringsnämnderna”: Rätt till förlustavdrag torde däremot ej föreligga för andra samboende och samtaxerade än äkta makar. – LSR fastställde TN:s beslut.

KR ansåg däremot att den möjlighet att begagna varandras outnyttjade underskott från tidigare år, som enligt 6 § förordningen om rätt till förlustutjämning vid taxering för inkomst tillkommer samtaxerade äkta makar, gällde även för dem som, utan att vara gifta, lever tillsammans och gemensamt har barn. (KR i Sthlm 18.3.1974.)

Anm.: Se SOU 1958: 35 s. 97 samt Geijer m. fl., Skattehandbok Del I 7:e uppl. s. 673.